

1 Desalonaika

Pol köp nöd u Desalonaika nibi bi kalip kali ktiñ rika

1 ¹Hon Pol, Sailas, Dimodi, kalöp Bapi God Bi Kub Jisas Kraiss apil miñau nibi bi kale daun kub Desalonaika midpim gau, köp anibi kali kliñ rikabun.

God kalöp mög niñöm ud aij gö, mid aij gimim.^a

Desalonaika nibi bi Kraiss nip niñ udöm cig aij gila

²Sabe gun, kalöp magöñhalö pör nöp God nip aij a gipun. ³Bapi God nip sabe gun, pör nöp kalöp gasi niñun, kale aige göl rö gipim u gasi niñun, God nip aij a gipun. Kale Bi Kub hon Jisas Kraiss nip niñ udmim cig aij gimim, nip wög gi aij gipim; kale Bi Kub hon Jisas Kraiss nip midmagö limim, klö gimim nip wög göl gi midpim; kale Bi Kub hon Jisas Kraiss aip ram minöñ kumi kabö adö lañ au arammim nan aij udnabim a gimim, marö auö gasi iru niñagpim.^b

⁴Añ mam aij. Hon niñbun kale me, God midmagö löm nibi bi nipe ke uda nibi bi gau midpim. ⁵Kraiss manö aij nipe u dam ram kale gau amun, kalöp manö magö nöp hag ñagno. Ana Uł nipe hanip añ dañ midöm, klö nipe hanip ñö niñöl gi, Kraiss manö aij u manö niñö yabił midöp a gun, kalöp manö yijig göl yabił u hag ñino niñ udpe. Kalöp aip hanmidun u, kalöp nan a gun anig göl gi midmidun u, kale ke hadö niñbim.^c ⁶Bi Kub gimidöp u niñmim, hon ke gimidun u niñmim, anib unbö rö nöp gi midaibe. Kale biłam yabił midmidim pen Ana Uł nipe gö, kale Kraiss manö aij u niñmim, miñ miñ göl gi niñ ud midaibe.^d ⁷Anig göl gi aij gipe anibu, Kraiss nibi bi nipe Masedonia Propins mideila gau abe, Akaia Propins mideila gau abe niñöm, anib unbö rö nöp gi aij gi mideila.

⁸Kale God nip niñ udpe u, manö anibu aram aram, Masedonia Propins, Akaia Propins gau nöp wasö, ram minöñ gau gau magöñhalö ara niñöm

^a 1:1 Ap 17:1-9 ^b 1:3 1Ko 13:13; Kol 1:4-6 ^c 1:5 1Ko 2:4-5 ^d 1:6 Ap 17:5-9

nibi bi gau magönjhalö hadö niñbal. ⁹Anib u, hon ram minönj rimnap amjakno, nibi bi anib gau ke aiud udöm hagpal, “Desalonaika nibi bi kalip manö aij u hag ñaibe, kalöp ud aij göm, nan piral sabe gimidal gau arö göm, God niñö pör kamiñ midöp u nip niñ udöm, nipe hagöp rö nöp göm, ¹⁰Ñi nipe Jisas umö, God gö uraka u, kumi kabö adö lañ au nibö ado gi aunim a göm, abad midpal,” a gipal. Jisas hanip nan a göm uma u me, God kal juöm pen ilön kub ñinab u udagnabun.

Pol Desalonaika midöm Bi Kub nip wög ga

2 ¹Añ mam bi, kale ke niñbim, nöd ram kale auno u, yihariñ auagno. ²Daun kub Pilipai nöd amun hag ñino, nibi bi rimnap hanip manö naj hagöm gi naj gila u pen God hanip abad midöm gi nö, gila anibu gasi iru niñagun, Desalonaika amun Kraiss manö aij u hag ñino, hanip u rö nöp gi naj gila u pen hañwañö hag ñi midaino.^e ³Manö kalöp hagpun u dui gun, gasi naj niñun, piral hagun, hag ñagpun.

⁴Kraiss manö aij ud aröl a göm, God nipe ke hanip hag lö, manö aij anibu hag ñibun. Kraiss manö hag ñino, nibi bi gau niñlö, kalip aij gañ a gun gagun; God nipe niñö, nip aij gañ a gun gabun. God nipe nöp gasi midmagö hon añ dañ aigöl rö gi midpun u niñöb.^f ⁵Kale ke niñbim, kalöp aij ginim a gun manö kliñ aij rimnap kalöp hag ñagno; mani nan gau udun a gun manö hag ñagno. God nipe u rö nöp niñöb. ⁶Kale Desalonaika nibi bi hib hon hagpe adö arnim a gun manö hag ñagno. Nibi bi rimnap gau hib hon haglö adö arnim a gun manö hag ñagno.

⁷Bi Jisas manö ud arep midpun rö, kalöp manö yinjid hag ñeb rö, pen hane hagagno. Nibi gau ñi painañ kale ud aij gipal rö u, kalöp hain aij gun ud aij gino. ⁸Kalöp midmagö yabiñ li midmidun. God Manö aij nipe u kalöp hag ñaino, hanip al pak linig giblap arö gagbno. Kale añ mam midmagö hon me.

⁹Añ mam bi, kale niñbim, kalöp aip midun wög klö gun ulham midmidun. Kalöp aip midun, God manö aij nipe u kalöp hag ñi ajun, ulham nan magö hanip ral dapöm ñinaböl a gun, sidö añ sibön yañ mani wög rö gun nan niñmidun.^g ¹⁰Kale niñbim, hon kalöp nibi bi Kraiss nip niñ udpim gau aip midöl gun, kalöp gi aij nöp gun, bi asiñ midagöp, bi manö ap midagöp rö nöp midaino. God nipe ke u rö nöp niñöb. ¹¹Kale niñbim, nap bi ñi pai kale ke hag ñi aij gipal rö kalöp gino.^h ¹²God kalöp udö, nibi bi nipe nöp mailö halö mideinabim. Anib u, kale God göp anibu niñmim, gasi niñ aij gimim, nagi aij adö u nöp gi midaimim a gun, kalöp manö hain hag ñino. Kale gasi halö midmim, kalöp gi naj gila u gasi iru niñagmim, klö gimim, nagi aij adö u arö gagmim, a gun, manö anibu rö kalöp hag ñimidun.

^e 2:2 Ap 16:19-24; 17:1-9 ^f 2:4 Gal 1:10 ^g 2:9 Ap 20:34 ^h 2:11-12 Ap 20:31

¹³Kalöp God manö aij nipe hag ñino niñmim, manö kale ke nöp hagagaböl, God manö nipe ke hagaböl, a gimim niñ udpe. Niñö me, manö hag ñibun u, God manö kamiñ gasi midmagö kale añ dañ wög gö, magö pilöp. Anib u, hon pör nöp God nip aij a göl gi midpun.ⁱ ¹⁴Pen añ mam bi. Krais nibi bi nipe ram minöñ Judia gau cöc ke ke gau ap magum göm God nip sabe gilö, Juda nibi bi gau kalip gi naj gila rö nöp, nibi bi kale ke Desalonaika gau midpal kalöp u rö nöp gila.^j ¹⁵Juda nibi bi gau kale God manö hagep bi gau kalip al pak löm, Bi Kub Jisas nip al pak löm, hanip yu gi yula. God kalip niñöm ñiñi lagöp. Kale nibi bi gau magöñhalö niñlö mulu lugöp.^k ¹⁶Krais nip niñ udlö kalip kamiñ gison ñinab a gun, Krais manö aij nipe u Juda nibi bi wasö gau kalip hag ñino, Juda nibi bi gau kal juöm, hanip adan urön gipal. Gipal anibu, kale pör nöp nan si nan naj gimidal rö nöp gi dam dam dam arö, nan si nan naj kale asmen kub yabiñ rö midöp. Pen miñi God kalip kal juöm gö marö kub yabiñ kalip auöp.

Pol kalöp kauyañ am niñnam, a ga

¹⁷Añ mam bi. Kale aip midno, Juda nibi bi hanip yu gi yula u, mög gö niñöl gi midpun. Hañ romañ hon aui midpun pen gasi hon kalöp aip midöp. Anib u, kalöp kauyañ am niñun a gun, gasi u nöp niñ midpun. ¹⁸Kalöp am niñun a gi gasi niñun, yad Pol, ñin miñöp aka miñau nigañ amnabin a ginö, pen Seden hanip adan wamöb. ¹⁹Krais nibi bi rimnap halö gipal rö, kale abe gipe me, hon gasi halö midpun; kale gipe, miñ miñ göl gi midpun; kale gipe, Bi Kub hon Jisas aunab ñin u, manö aij ne hag ñino magö pilöp i, a ginabun.^l ²⁰Kale nöp gasi niñun, miñ miñ göl gi, aij a göl gi nöp midpun.

3 ¹Pen kalöp mög niñun am niñun a gun, yiñid am niñeb rö lagö, yad Pol, Sailas, hol miñöñ daun kub Adens midul,^m ²⁻³mam hon Dimodi, hol aip God nip wög göm, Krais manö aij nipe u hag ñi ajöp u, nip hag yulo na. Kalöp gi naj gilö, nibi bi rimnap Krais nip arö ginaböl rö löp, Dimodi amöm, kalöp aip midöm Krais manö aij u hag ñi aij gö, kale Krais nip niñ ud pidöñ gimim, gasi halö mideinabim a gul, nip hag yulo na. Pen kale niñbim, Krais nibi bi nipe midpun rö, hanip gi naj gilö marö udnabun.ⁿ ⁴Kale aip midun, hanip gi naj ginaböl a gino u, kale anib unbö rö nöp gila u hadö niñbim. ⁵Anig geila, kalöp mög yabiñ niñem, gasi iru niñem, aige göl gimim midpim u niñnim a gem, Dimodi nip hag yunö. Gasi yad niñnö u, Seden nipe kalöp lip gö manö uñham hag ñino niñbe u arö gimim rö löp, a gi gasi niñnö.

Dimodi ado gi apöm, mid aij gipim, a ga

⁶Pen Dimodi kalöp am niñöm apöm hagöp, Krais nip niñ udmim ciğ aij gimim, nibi bi gau kalip midmagö limim, halip miñöñ gasi niñöl gi ñiñi

ⁱ 2:13 2De 2:13 ^j 2:14 Ap 17:5 ^k 2:15 Ap 9:23,29; 13:45,50; 14:2,5,19

^l 2:19 Plp 2:15-16; 4:1; 2De 1:4 ^m 3:1 Ap 17:15 ⁿ 3:2-3 Ap 16:1-3; 2Di 3:12

libim. Hol mihöŋ milö gai i midul, kalöp mög niŋbul rö, kale pen u rö nöp ram minöŋ kale gau midmim, halip mihöŋ mög niŋbim, a göp.^o ⁷Pen hanip gi naj gilö mid aij gagno ñin u, Dimodi apöm, kale Kraiŋ nip niŋ ud pidöŋ gipim manö u hagö, hanip midmagö piŋu göp.^p ⁸Kale Bi Kub cig aij gimim nip aip jim ñöl midpim u niŋun, hon kamiŋ yabiŋ midpun.

⁹Mid aij gipim u niŋun, God nip aij a gun. God nipe gö, kalöp gasi niŋun, miñ miñ yabiŋ gipun. Anib u, nip aij a göl gi midpun. ¹⁰Kauyaŋ am kalöp niŋun, Kraiŋ manö aij u hag ñino, Kraiŋ nip niŋ ud pidöŋ gimim a gun, kŋö gun God nip sidö an sibön yaŋ sabe göl gi midpun.

¹¹Anib u, Bapi God nipe ke abe, Bi Kub hon Jisas abe hanip adan hiiklö, midpim u ninabun.^q ¹²Hon kalöp midmagö yabiŋ libun rö, Bi Kub kalöp gi ñö, kale ke u rö nöp pen pen midmagö limim, nibi bi gau kalip magöŋhalö midmagö limim gimim. ¹³Bi Kub Jisas kalöp kŋö nipe ñöm abad mid damöm, nibi bi uŋ nipe gau magöŋhalö udöm ado gi aunab ñin u, nipe apöm kalöp udö, God Bapi hon amgö ilö adö nipe u, kalöp manö ap midagö nibi bi uŋ nipe mideinabim.

God nip aij ginim adö u nöp gimim

4 ¹Añ mam bi. Kale aip midaino ñin u, kale aige göl gimim God nip aij ginab adö u nöp ginabim u kalöp hag ñino. Manö hag ñino u kale udmim anib unbö rö nöp göl gi midpim. Pen uri hon Bi Kub Jisas nibi bi nipe midpun rö, yad kalöp hagabin kale gi aij gimidim u, uri adö anibu nöp kŋö gimim rapin nöp gipe arnim. ²Bi Kub Jisas hanip hagö kalöp manö nihön nihön hag ñino u kale hadö niŋbim.

³God nip aij ginab u, kale nibi bi ke kamiŋ aij midmim, nibi si bi si gagnabim.^r ⁴Kale magöŋhalö, God nip aij ginab adö u nöp hañ romaŋ kale abad mid aij gipe, nibi bi gau niŋlö kalöp manö ap midagnab.^s ⁵Nibi bi God nip niŋagpal gau, gasi naj niŋöm nibi si bi si udun a göm, gi ajpal rö gagmim. ⁶Pen kale Kraiŋ nibi bi añ mam gau nan sikim gimim nan kale piŋi gi udagmim. Nibi bi rimnap anig geinaböl u, God kalip magöŋhalö pen ilön ñinab. Manö anibu kalöp nöd hag ñi aij gino. ⁷Nan si nan naj gimim a göm, God hanip manö aij nipe hagöm udaga; gi aij göl gi nöp midmim, nibi bi uŋ midaimim a göm hanip uda.^t ⁸Anib u, nibi bi manö hagabun anib i ji niŋnaböl gau, hanip ji niŋagnaböl; God nip ji niŋnaböl. Pen God nipe Ana Uŋ nipe kalöp ñab.^u

⁹Kraiŋ nibi bi añ mam gau kalip midmagö limim a gun manö u kali kŋiñ rikagun. God kalöp gasi aij ñö, kale ke niŋmim hadö pen pen midmagö libim.^v ¹⁰Kraiŋ nibi bi nipe Masedonia Propins midpal gau magöŋhalö u rö nöp hadö midmagö libim. Pen kalöp manö kŋö hagun hagabun, kŋö gimim pör nöp adö anibu nöp gipe kub arnim.

^o 3:6 Ap 18:5 ^p 3:7 2De 1:4 ^q 3:11 2De 2:16 ^r 4:3 1De 5:23; 1Pi 1:16 ^s 4:4-5 1Ko 6:13

^t 4:7 1Pi 1:15-16 ^u 4:8 Luk 10:16; 2Ko 1:22 ^v 4:9 Jon 13:34

11-12 Pen kalöp nöd hagno rö, nibi bi gau aip agamij mid aij gun a gimim gi pe arnim. Wög waryö kale gau ke gimim nan ñinmim. Anib u, nan magö, mani nan kale gau ke midö niñöl gi, nan asib hag niñagnabim me, nibi bi Kraiss nip niñagpal gau, kalöp niñlö aij ginab.^w

Bi Kub ado gi aunab

13 Pen añ mam bi. Kalöp manö ap hag ñi aij ginabun. Nibi bi kale rimnap umaiöl, böñ nöp umbal a gimim, nibi bi rimnap mög gö miñön gipal rö gagmim. 14 Jisas uma u, God gö uraköm kamiñ midöp a gun niñbun rö, nibi bi Jisas nip niñ udöm umla gau, Jisas ado gi aunab ñin u, God gö, Jisas nibi bi nipe umla anib gau dap halö aunab a gun, niñbun.^x

15 Pen Bi Kub nipe ke manö hag ñimidöp rö niñbun, hon nibi bi kamiñ midno niñöl gi Bi Kub ado gi aunab gau, nibi bi nöd umla gau kalip arik aragnabun.^y 16 Manö kub ap kumi kabö adö lañ nibö hagöm, ejol magöñhalö gau abad midöp ejol kub u wiñ gauñ gö niñöl gi, God aññ magö u hagö niñöl gi, Bi Kub nipe ke kumi kabö adö lañ au nibö aunab. Bi Kub auö, nibi bi Kraiss nip niñ udöm umla gau, nöd uraknaböl. 17 Kale uraknaböl niñöm God nipe hanip nibi bi nipe kamiñ mideinabun gau kalip aip uñ gö, kumi kabö lañ ap ran jak am Bi Kub aip magum ginabun. Anib u, hon Bi Kub aip pör nöp pör mideinabun.

18 Anib u, manö hagabun anib i pen pen hag amil apil gimim, gasi halö midaimim.

Bi Kub hon ado gi aunab u niñun mid aij gun abad midaiun

5 1 Pen añ mam bi. Bi Kub nipe ñin mai aunab, nibi bi nan niñön gilö niñöl gi aunab u, kalöp hagagun. 2 Kale ke niñbim, Bi Kub aunab u, nip abad mideinaböl ñin u auagnab. Bi nan si udep gau nibi bi han arbal magö u aubal rö u aunab.^z 3 Miñi agamij mid aij gipun, hanip miñi nan ap gagnab a ginaböl ñin u nöp yinid auö, gasi kub yabiñ niñnaböl. Nibi ñi painañ yag daunig gilö ilön göp rö u ginab; yinid nöp ilön naij udlö piññ gi aröl rö lagnab.^a

4 Pen añ mam bi. Bi nan si udep gau apöm ram nap bi udlö, midmagö kale piñu ginab. Pen kale sibön böñ au midagpim rö, ñin kub anibu auö, midmagö kale piñu gagnim. 5 Kale magöñhalö mailö ñi pai midpim; kale magöñhalö sidö añ ñi pai midpim. Hon sibön ñi pai wasö.^b 6 Nibi bi rimnap uhön hanbal rö midagaiun; gasi niñ aij gun midaiun. 7 Nibi bi uhön hanbal gau, sibön yañ nöp hanbal. Nibi bi ñig klö niñöm hauñ libal gau, sibön yañ nöp gipal. 8 Pen hon nibi bi sidö añ ajpun gau, gasi niñöl gi midaiun. God Manö niñ udun, God nip midmagö li midaiun; anig gino, sior pidöñ ami bi rol libal rö, pabiñ

^w 4:11-12 Ep 4:28 ^x 4:14 Ro 14:9; 1Ko 15:3-4,12 ^y 4:15-16 1Ko 15:51-52

^z 5:2 Mad 24:42-43; 2Pi 3:10; Rep 3:3 ^a 5:3 Mad 24:39; Luk 21:34-35 ^b 5:5 Ro 13:12

migan hon u mideinab. Bi Kub hon Jisas Krai aip ram minonj kumi kabö adö laj au aramun nan aij udnabun a gipun u, gasi niñöl gi midaiun; anig gino, usajil pidonj bad libal rö, nabic cög hon u mideinab.^c ⁹Nihon ginig: God hanip ga u, ilon kub udlañ a göm gaga; Bi Kub hon Jisas Krai gö, nip aip ram minonj kumi kabö adö laj au aramun nan aij udnabun a göm ga. ¹⁰Krai hanip a göm uma u, kamiñ midno aunab aka umöl midno aunab u manö midagöp; amun por por nop nipe aip kamiñ mideinabun.^d ¹¹Anib u, Krai nibi bi nipe pen pen Krai manö aij u hag nimim, niñ ud pidonj gimim, gasi halö midmim. Pen hagajin i kale anib unbö rö nop hadö gipim.

Manö hag nabonj juöm, kale midpim, a ga

¹²Añ mam bi. Bi kub kalöp uñham wög gi ñöl gi, manö hag ñöl gi midpal gau, kalip ud aij gimim. ¹³God ke hagö wög anig gipal u, kalip midmagö limim ud aij gimim. Pen kale magonjhalö agamij jim ñöl midaimim.

¹⁴Añ mam bi niñim. Nibi bi wög gagöm mid aij gagpal gau kalip manö klö hagemim. Nibi bi mög gö gasi milö li midpal gau kalip manö hain hagemim hag ni aij gimim. Nibi bi hain gau kalip gi nimim. Nibi bi gau magonjhalö kalip por nop manö hain hagemim agamij midaimim.^e ¹⁵Nibi bi rimnap kalöp gi naj gaiöl, pen naj gagmim. Pen pen ud aij gimim, pen pen gi aij gimim. Pen nibi bi ke nibö gau abe, anib unbö rö nop gimim.^f ¹⁶Por nop miñ miñ göl gi midmim;^g ¹⁷por nop God nip sabe göl gi midmim; ¹⁸por nop God nip aij a göl gi midmim. Krai Jisas nibi bi nipe midmim anig göl gi midaipe me, God nip aij ginab.^h ¹⁹God Ana hanip gasi ninim a gimim niñöl gi midaimim.ⁱ ²⁰Nibi bi God manö hagep gau manö hagaiöl arö gagmim. ²¹⁻²²Pen nibi bi rimnap piral hagöl rö löp u, niñ aij yabiñ gimim. God Manö yijig göl u hagaiöl niñmim udmim; piral hagaiöl niñmim udagmim. Naj adö rimnap gagmim.^j

²³God hanip nibi bi ud aij göp agamij mid aij gipun u, nipe ke kalöp abad midöm gö, kale nibi bi ke kamiñ aij nipe mideinabim. God nipe ke gö, Bi Kub hon Jisas Krai aunab nin u, ana kale gau, gasi rimid midmagö kale gau, hañ romanj kale gau magonjhalö, asiñ ap midagnim.^k ²⁴God kalöp manö aij nipe haga u, manö nipe hagöp rö, anib unbö rö nop göp. Anib u niñbun, aui hagajin rö kalöp ginab.

²⁵Añ mam bi. Hanip gasi niñmim, God nip sabe gimim. ²⁶Kale Bi Kub nip niñ udpim rö, Krai nibi bi añ mam magonjhalö pen pen hag wihai udöl gi, alaun bom halumim. ²⁷Bi Kub hon u niñ midöp rö kalöp hagabin, manö kali kliñ rikabin anibi, añ mam gau kalip magonjhalö amgö li hagpe niñöl.

²⁸Bi Kub hon Jisas Krai kalöp mög niñöm, ud aij göl gi midainim.

^c 5:8 Ais 59:17; Ep 6:14,17 ^d 5:10 Ro 14:8-9; 1De 4:14 ^e 5:14 2De 3:6,11

^f 5:15 Ro 12:17; 1Pi 3:9 ^g 5:16 Plp 4:4 ^h 5:18 Ep 5:20 ⁱ 5:19 Ep 4:30 ^j 5:21-22 1Jn 4:1

^k 5:23 2De 3:3